

Zondag 9 juni 1918 – enige editie

Londen, 8 juni. Officieel avondbericht. Vanochtend vroeg sloegen Franse troepen ten oosten van het meer van Dikkebus een slag. Ze namen ruim 47 vijanden gevangen.

Havre, 8 juni. Officieel weekbericht van 1 tot 7 juni. In de ochtend van 5 juni is een vijandelijke stormafdeling na een hevige geschutvoorbereiding, onze vooruitgeschoven posten van Beverdijk binnengedrongen. De posten werden aanstonds opnieuw door ons bezet, waarbij gevangenen in onze handen achterbleven. Voor Nieuwpoort en Diksmuide hebben patrouillegevechten plaats gehad. Ons vuur heeft vijandelijke troepenverzamelingen op de weg van Middelkerke naar Westende uiteengedreven. In de richting van Nieuwpoort, Diksmuide, Kippe en Weidendrift zijn bom- en granaatgevechten geleverd. De wederzijdse geschutwerkzaamheid was groot op de Duitse kwartieren en verbindingswegen. De Duitsers hebben een ruim gebruik gemaakt van gasgranaten, hoofdzakelijk in de streek van Nieuwpoort. Onze batterijen hebben talrijke vernietigingsschoten op de vijandelijke batterijen gericht.

Onze kabelballons hebben ruimschoots medewerking verleend aan de waarnemingsarbeid. Onze vliegtuigen waren zeer bedrijvig. Een vijandelijke ballon is in vlammen gehuld neergeschoten en verscheidene vliegtuigen werden tot dalen gedwongen. In de nacht van 6 op 7 juni is een door ons beschoten Gotha in onze linies neergestort. De drie inzittenden, waaronder één kapitein zijn gevangen genomen.

Londen, 8 juni. Reuters bijzondere correspondent bij het Britse leger in Frankrijk seint op 8 juni: zojuist is het bericht inkomen van een zeer geslaagde kleine krijgsverrichting van onze troepen in de nabijheid van Dikkebus. Sedert de krachtige Duitse aanval op de heuvelrug en

op Vijverbeek was de positie in het vak van Dikkebus voor verbetering vatbaar, ten gevolge van de vijandelijke strijdmacht, die krachtig in deze machinegeweerpost genesteld was. De plaatselijke aanval, die de Britse troepen om omstreeks 5 uur hebben ondernomen, was er blijkbaar op gericht om deze toestand te zuiveren. Ik verneem dat in deze een volkomen succes is behaald. We hebben al onze doelen bereikt, een groot aantal doden en gewonden gemaakt en 47 man gevangen genomen.

Havre, 8 juni. Officieel: in de nacht van 7 juni koerste een Gotha in de richting van Duinkerken. Hij werd door onze zoeklichten ontdekt en door onze batterijen beschoten, waarna hij in onze linies neerstortte. Drie passagiers, waaronder de kapitein, werden gevangen genomen. Het toestel was met drie machinegeweren bewapend en van een motor van 280 pk voorzien.

Havre, 8 juni. Alvorens zijn ambt te verlaten heeft baron de Broqueville bezoeken gebracht aan de hoofden van de gezantschappen der geallieerden en aan de Nederlandse gezant, die een bijzondere vriend van hem is. Hij stelt er prijs op eraan te herinneren dat hij steeds een groot voorstander is geweest van een innige verbintenis met Nederland.

Uit goede bron verneem ik dat de voormalige voorzitter van het kabinet voornemens is zich aan de zijde van zijn vijf zonen in het leger te velde te scharen, na een rustkuur in Frankrijk.

Havre, 8 juni. Officieel: de Belgische regering heeft een verklaring gericht tot de regeringen der geallieerde en neutrale landen om te protesteren tegen de willekeurige maatregelen, welke de Duitse autoriteiten in België ten opzichte van de rechtspraak hebben getroffen.

Het slot luidt: de Belgische regering tekent verzet aan tegen de instelling en de werkzaamheid van buitenlandse rechtslichamen en tegen de deportaties van leden der rechterlijke macht, onder omstandigheden, die een flagrante en bijzonder ernstige schending der internationale overeenkomsten vormen, alsmede tegen de toepassing van Duitse wetten in België. Ze meent eveneens de aandacht der neutrale staten te moeten vestigen op het feit dat de besluiten, welke de in België gevestigde Duitse rechtslichamen in strafzaken of civiele aangelegenheden hebben genomen, over de beginselen van het volkenrecht, niet tot grondslag kunnen dienen voor enige rechtspleging of terechtstelling in het buitenland.

Onze correspondent te Havre meldt, dat de Belgische missie tot het bestuderen van het Taylorstelsel in Amerika door de Amerikaanse minister van marine is ontvangen, die heeft verklaard, dat het bezoek van de missie de banden versterkt, welke de Verenigde Staten met België verenigen, dat door zijn heldhaftig lijden de bewondering der gehele wereld heeft gewekt.

Open brief

Aan de heren senatoren en volksvertegenwoordigers van België, op verzoek van de regering te Parijs in bijzondere conferentie verenigd.

Mijne heren en achtbare collega's,

Het is de eerste maal sinds de 5^e augustus 1914, dat de Belgische regering het nodig geacht met de volksvertegenwoordiging in voeling te komen, en namelijk met de in het buitenland verblijvende senatoren en volksvertegenwoordigers, die zij nu in bijzondere zitting te Parijs bijeen geroepen heeft.

In mijn dubbele hoedanigheid van senator van België en lid van de Antwerpse gemeenteraad, – door mijn verplichtingen gebonden aan

de geboortegrond en derhalve best bekend met de hachelijke toestand van mijn land, mijn moederstad en de haven van Antwerpen, welke, indien de oorlog blijft voortduren, met algehele vernieling en ondergang bedreigd worden, – alsook met het rampzalig lot van mijn land- en stadsgenoten, – waarvan, naar het oordeel van bevoegde geneeskundigen, het merendeel tot bezwijken aan de verslindende toring, toe te schrijven aan ondervoeding, gedoemd is, – neem ik deze enige gelegenheid van een gedachtewisseling tussen de regering en een deel van het Belgisch parlement te baat, om, door het enige middel dat tot mijn beschikking is: de open brief, de stellige overtuiging uit te spreken, dat er, onder de parlementsleden, die de uitnodiging van de regering zullen beantwoorden, meerdere te vinden zijn, die het mensplicht achten de ware en erbarmelijke toestand van het land en het volk, ja, van de gehele mensheid, onder het oog van hun regering te brengen, en deze bijgevolg aan te sporen alle middelen in het werk te stellen, om, door het tot stand brengen van een vrede, gegrond op recht en rechtvaardigheid, een vrede, die recht zou schenken aan wie recht toekomt en ons het vaderland vrij, onafhankelijk en hersteld zal teruggeven, er een einde aan te maken.

Zodoende, zullen ze niet alleen gehoor geven aan de noodkreet van duizenden en duizenden Belgen, die bovenmatig lijden onder de afgrijselijke gevolgen van deze langdurige en uitputtende oorlog, maar ze zullen tevens een straal van hoop doen lichten voor de miljoenen mensen, die genoeg hebben van dat ontzaglijk en nutteloos bloedbad, waarvan de voortzetting de ellende van het mensdom voor vele jaren zal verlengen en wellicht de hele ondergang van Europa na zich zal slepen.

Het bekomen van een algemene vrede, op het edele initiatief van Belgische parlementsleden en door tussenkomst van onze regering, – wat ons land voor eeuwig tot eer zal strekken – zal zeker van geen

nut meer zijn voor de miljoenen soldaten, eens vreedzame burgers, die aan het oorlogsmonster zijn opgeofferd geworden, en, alvorens de eeuwige vrede in de gaan, meermaals de uiterste hoop gekoesterd hebben de lichtende dageraad van de aardse vrede te zullen zien verrijzen, die hun nog zou veroorloofd hebben het vaderland weer te zien en het overige van hun leven met hun geliefde dierbaren door te brengen.

De vrede zal overigens veel gekost hebben aan de ontelbare ongelukkigen, die, hoewel aan de dood ontsnapt, door de verkregen wonden en verminkingen, of door andere oorzaken, hun leven voor immer gebroken zagen.

Aan de dood van de eersten is niet meer te verhelpen. Men kan nog slechts met eerbied het hoofd buigen voor deze slachtoffers van de menselijke wreedheid, een laatste groet brengen aan hen, die goed en bloed geofferd hebben op het altaar der voorvaderlijke vrijheden en van de geboortegrond, en met de rouwende harten van hun verwanten mee rouwen, terwijl het dankbare vaderland zorg zou weten te dragen voor de verzachting van het droeve lot der oorlogsinvaliden.

Het is echter nog wel mogelijk miljoenen van de dood te redden of voor de verschrikkelijkste beproevingen te vrijwaren. En in de eerste plaats beoog ik al diegenen, die, door het oneindig voortzetten van de oorlog, nog dagelijks het gevaar lopen op de afgrijselijkste wijze het leven te verliezen, het leven, waarop zij recht hebben en waaraan zij hechten, of, door het afschuwelijke uitwerksel van moorddadige oorlogstuigen, tot het meest erbarmelijk verder bestaan gedoemd te worden.

Naast dezen bedoel ik de militaire en burgerlijke krijgsgevangenen, en de weggevoerde burgers der bezette landen, die aan alle zedelijke en stoffelijke smarten blootstaan.

Verder denk ik aan de wanhopende en smekende moeders, vrouwen en kinderen van al deze ongelukkige slachtoffers, die, door hun zonen, echtgenoten en vaders steeds in doodsgevaar te weten, om zo te zeggen duizendmaal sterven, of, door de langdurige afwezigheid van hun kostwinner, in de diepste ellende verkeren.

Vergeeten kan ik evenmin de bedrukte vluchtelingen, die, om aan het kanon en zijn verschrikkelijk uitwerkseel te ontkomen, in alle haast hun geboortegrond moeten verlaten, hun haard zien vernietigen en alles wat ze bezitten, verliezen, om dan af te hangen van de openbare weldadigheid.

Ook zijn er nog diegenen, wiens geesteskracht of lichaamsgesteldheid te kort schiet om zulke harde tijden te verdragen, en die door krankzinnigheid of door een vroegtijdige dood getroffen worden.

In één woord: ik beoog de gehele mensheid, die bovenmatig lijdt door deze afgrijpselijke bloedvergiftiging, deze onbezonnen vernietiging van eigendommen en hartverscheurende verwoesting van bloeiende streken, – deze waanzinnige verspilling van miljarden, de voortdurende stremming van het economisch leven, de gedwongen werkloosheid, de schaarste en de duurte der levensmiddelen, de ziekten en alle andere ellende, welke rechtstreeks naar de hongersnood en de uitsterving van het menselijk geslacht leidt.

Het is trouwens in het belang van alle levende wezens in het algemeen, die door de afgrijpselijkste der oorlogen in doodsgevaar

verkeren of lijden, en in het belang van onze zo beklagenswaardige bevolking in het bijzonder, die – niettegenstaande de hulp in voedsel en geld, welke haar verstrekt wordt en waarvoor niet genoeg hulde gebracht kan worden aan degenen, die ze verschaffen – aan de verschrikkelijkste ontberingen onderworpen blijft, dat ik – na de overtuiging uitgesproken te hebben, dat meerdere parlementsleden zullen gevonden worden om de regering aan te sporen haar invloed te gebruiken ten gunste van een algemene vrede – een uiterste beroep doe op al de Belgische senatoren en volksvertegenwoordigers te Parijs verenigd, om zich bij de ontwerpers van een vredesmotie eenparig aan te sluiten.

Ach! Mocht ter ere van de beschaving en tot heil der mensheid, door het gezamenlijk toedoen van de Belgische volksvertegenwoordiging en regering, de gelukkige tijd weldra terugkomen, toen vrede op aarde heerste! De tijd, – er dient aan herinnerd te worden – toen het menselijk leven als heilig geschat werd en de zelfstandigheid der naties geëerbiedigd; toen de mensen zonder onderscheid van nationaliteit in voelen en genieten overeenstemden, in broederlijke gezindheid samenleefden en zich vrij en moedig konden begeven aan de arbeid, die hun bestaan, welvaart en geluk verzekerde; toen al de edele geesten zich beijverden om het lot der arbeiders te verbeteren; de tijd, toen het economisch leven zich in zijn volle kracht ontwikkelde; toen landbouw, nijverheid, handel, scheepvaart, deze bronnen der algemene welvaart, zich in hun weldadige werking vertoonden; toen de schone kunsten en de letteren met glans schitterden en Europa een rijk en bloeiend werelddeel was, waarin het nijvere België en de haven van Antwerpen bijzonder de aandacht trokken; de tijd, in één woord, toen de beschaving, de geleerdheid, de wetenschap en de menselijke gevoelens de hoogste ontwikkeling hadden bereikt!

De geschiedenis zou zeker de Belgisch parlementsleden met de naam van "weldoeners der mensheid" bestempelen, die – hoewel hun land het eerste en voornaamste, onvrijwillige slachtoffer van deze grote wereldoorlog geweest is – hun naweeën tot zwijgen wisten te brengen om, in het belang van de hele wereld, zich aan de uiteindelijke verzoening der zo langdurig twistende volkeren toe te wijden!

Vol vertrouwen in de bedoelingen van menslievendheid, die u, in deze omstandigheden, alleen zullen bezielen, beveel ik mij, mijne heren en achtbare collega's, in een vriendelijke herinnering aan en verzoek ik u de uitwerking van mijn broederlijke gevoelens te aanvaarden.

Leon van Peborgh,
Senator van België,
Lid van de Antwerpse gemeenteraad.

Antwerpen, 6 juni 1918.